СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 135. Джерзи Сіти, Н. Дж., вівторок, 13 червня 1933. VOL. XLI. No. 135. Jersey City, N. J., Tuesday, June 13, 1933. THREE CENTS.

ПРЕЗИДЕНТ ОБСТОЮЄ СВОЮ ПРОГРАМУ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт повідомив конґресових провідників, що він не відступить від свого становища в справі зменшення ветеранських допомог і реорґанізації федеральних бюр. Сенатор Герисон запевнив президента, що без уваги на те, що в сенаті є сильна опозиція проти Рузвелта, проєкти президента таки знайдуть більшість і конґрес буде відрочений найдалі у вівторок.

РОЗЛАМ У РОСІЙСЬКІЙ ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ.

НЮ ЙОРК. — Розбито церковні збори, на яких промовляв прибувший з Москви архиепископ Бенямин, спеціяльний висланик митрополита Сергія, виконуючого обовязки патріярха російської церкви.

Прихильники митрополита Платона, голови російської православної церкви в Америці, поставились до Бенямина як до большевицького висланника, бо платонівці це головно самі приклонники старого царського режиму.

Архиепископ Бенямин спокійно вислухував атаків, звернених проти нього й митрополита Сергія, як підніжків Леніна й Сталіна, та взивав російських імігрантів в Америці любити ворогів і не творити автономної російської церкви самочинно, бо це є неканонічне діло, а піддатися під владу митрополита Сергія, як голови російської православної церкви. Він казав, що це не значить, що тим чином російська церква в Америці вже визнає совітську владу. Він взивав священство на іміґрації відхилитися від політики, бо ставлення церкви на услуги царській пропаґанді робить самій церкві в Росії велику шкоду.

Бенямин, запитаний, чи він молиться за вбитого царя і царицю, відповів, що молиться. Тоді запитали його, чи він молиться теж за Леніна і Сталіна. Бенямін відповів: „Так, я можу молитись і за Сталіна. Я молюся за всіх грішників".

Підчас промови архиепископа Бенямина ввійшли на галю два православні російські епископи: Арсеній і Алексій. Вони поцілувалися з архиепископом Бенямином по російському звичаю, а епископи поцілували крім того ще й руку архиепископа. Та зараз по тій церемонії настало замішання.

ВПЛИВИ МОРҐАНА.

ВАШИНҐТОН. — Яких 700 найвпливовіших осіб з ріжних ділянок втягнено на „протекційну лісту" банкового дому Марґана. Всім тим людям Морґан пособляв на ріжні лади. Оті його клієнти були директорами 89 банкових і промислових інституцій, яких маєток виносив понад $20,000,000,000.

ТОМАС ДОБАЧУЄ ЗВОРОТ ДО ФАШИЗМУ.

ТРЕНТОН (Ню Джерзи). — Соціялістичний провідник, Нормен Томас, каже, що президент Рузвелт вправді не є Мусолінієм, але економічна програма президента є дуже подібна до програми італійського диктатора. Томас твердить, що це буде залежати від робітничих юній, чи програма Рузвелта обернеться в програму Гітлера чи Мусолінія. Юнії в Німеччині чи Італії є тільки іграшкою в руках диктаторів. І це є, говорив Томас, найслабша сторона робітничих юній, що вони так скоро піддаються ріжним „босам".

ПОВІДОМИЛА ЧАСОПИС ПРО СВОЄ САМОГУБСТВО.

НЮ ЙОРК. — Місс Кетерін Діц, літ 35, телефоністка, зателефонувала до „Дейлі Мірор", що вона кінчить зі своїм життям. Потім кинулася з 18 поверха готелю „Тефт" і згинула на місці.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА.

ШІКАҐО. — Згорів величезний літак з 9 особами, між котрими були 7 пасажирів, котрі хотіли оглядати згори площу, на якій містяться будинки Світової Вистави.

ПЕРЕЛЕТІЛИ АТЛЯНТІЙСЬКИЙ ОКЕАН.

ГАВАНА. — Два еспанські летуни, капітан Маріяно Барберан і поручник Хоакін Коляр, перелетіли Атлянтійський океан на протязі 39 годин і 55 мінут. Вилетіли з міста Севілі в Еспанії, а осіли на острові Кубі, маючи при злеті всього 25 гальонів ґазоліни.

Перелетіли 4,900 миль, летячи пересічно 122.8 миль на годину. За ввесь час дороги бачили тільки два кораблі, але їх ніхто не бачив, ні ніхто не знав, де вони знаходяться, бо вони не висилали ніяких вістей. За лет дістануть нагороду в сумі $5,000.

МАЛПА І ДИТИНА В ПЕРШІМ РОЦІ ЖИТТЯ.

НЮ ЙОРК. — Появилася на книжковім ринку книжка, затитулована „Ди Ейп енд ди Чайлд", у якій професор і місіс В. Н. Келоґ описують свої досвіди, які вони мали з малою малпою, шимпанзом, і їх власною дитиною, котрі разом виховувалися. Стверджують, що до 9 місяів малпа розвивалася скорше й була розумніша, але по 9 місяцях дитина почала брати верх.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ ДЕКРЕТ ПРО ПОСАДИ.

Декретом московського уряду народніх комісарів заборонено лучити державні посади з посадами в тростах і кооперативах. Виїмок зроблено для представників уряду, що засідають в управах і надзірних радах підприємств, які працюють при допомозі державного капіталу.

КОНФІСКАТА ГРОШЕЙ НА ГРАНИЦІ.

На румунській граничній стації Ґріґорі-Ґіка-Вода (Неполоківці) румунська митна сторожа сконфіскувала одному купцеви 6,000 долярів, які він хотів перевезти за границю.

ЛЬВІВСЬКІ СХІДНІ ТОРГИ ПІД КУРАТЕЛЕЮ.

Львівські Східні Торги мають багато довгів, а між іншим винні вони свому бюровому персоналови коло 20 тисяч золотих. Тому, що президент міста, Дрояновський, не приняв делеґації урядовців Східних Торгів у тій справі, всі вони внесли скаргу проти громади Львова й рівночасно зажадали від суду тимчасового екзекуційного зарядження на забезпечення заскарженої претенсії. Суд прихилився до домагань урядовців Східніх Торгів і зарядив, що всіми доходами з цьогорічної вистави Східні Торги не сміють самі диспонувати. Таким чином цьогорічні Східні Торги відбудуться під кураделею коморника.

ЩЕ ПРО АВТОНОМІЮ ЗАКАРПАТТЯ.

В ужгородському соц.-дем. „Впереді" читаємо: Парляментарні представники коаліційних партій Підкарпаття були недавно приняті міністром закордонних справ, д-ром Бенешом, з яким мали довгу розмову про автономію Підкарпаття. Міністер заявив, що він негайно поставить справу автономії перед головою уряду, Маліпетром, і доложить усіх зусиль, щоби нарешті ту автономію здійснити. Дальше затримувати ту справу нема ніякої підстави.

Підкарпатські посли були потім у голови ради міністрів, Маліпетра, який сказав, що як тільки уряд розвяже найбільш невідкладні господарські питання, то зараз скличе міністерську пятку, яка обміркує вже приготовані проєкти закона про автономію, що потім будуть внесені до парляменту на обговорення.

Щодо інвестиції грошевих засобів на Підкарпатті, то представники уряду також обіцяли, що будуть сприяти, щоби на Підкарпаття дісталася значніша сума грошей з позички праці. Але заможніші верстви населення мусять вписувати позичку, щоб вона успішно пройшла і дала змогу потім вкладати гроші в підприємства.

ПАЧКАРСТВО.

Комісаріяти прикордонної сторожі у Львові та Перемишлі впали на слід великої пачкарської афери, в яку вмішаних є немало купців зі Львова, Варшави, Кракова, Самбора й інших міст. Функціонарі сторожі перевели ревізії в ріжних містах і сконфіскували багато перепачкованих запальничок, сахарини, шовку, мережок і т. і.

ҐЛЕДИС БУШЕК ВИГРАЛА.

Суд у Ню Йорку признав недавно панні Ґледис Бушек $18,000 як відшкодування проти силача Станислава Збишка за зломання шлюбної обіцянки.

Панна Бушек вернулася вже до Вінніпеґу. Вона скаржила Збишка за $25,000. Він обіцяв оженитися з нею ще в 1926 році, коли був у Вінніпеґу. Потім поїхав до Польщі. Листи панни Бушек верталися без відповіди й вона поїхала до Ню Йорку та внесла до суду позов, який виграла.

В НЕДІЛІ И СВЯТА НЕ ВІЛЬНО НІЧИМ ТОРГУВАТИ ПО СЕЛАХ.

Робітничий Інспекторат Румунії повідомляє, що міністерство праці зарядило, щоби по селах у неділі й свята не відбувалася ніяка торговля. Заборонено також продавати в ці дні й монопольні товари, як тютюн, сіль, сірники.

ПОКАРАНІ ШПИГУНИ.

Воєнний суд у Ясах (Румунія) засудив большевицьких шпигунів, котрих приловлено саме тоді, як вони мали переходити з важними документами через Дністер. Суд засудив Василя Шаповалова на 20 років примусової роботи, Івана Спорíса на 15, а Павла Спорíса на 10 років.

ШПИГУНСЬКИЙ ПРОЦЕС У РІВНОМУ.

В Рівному скінчився процес проти 21 підсудних, обвинувачених у шпигунстві. Підсудного Теодора Борейка засудили на 12 літ тюрми й 10,000 зол. гривни, Йосифа Тіша на 10 літ тюрми і 10,000 зол. гривни, Ґендельмана і Захарова по 10 літ тюрми, Столярчикова на 8 літ, Швіндельмана на 6 літ, Навмоса на 4 роки, Ткачука і Журацького по 2 і пів року, Скору і Ваца по 2 роки, Теодора Трофимчука й Евстрата по півтора року тюрми. Інших підсудних увільнили.

СВЯТЕ ДЖЕРЕЛО З ТИФОВИМИ БАКЦИЛЯМИ.

Перед касаційним судом у Римі ведеться перший раз карна розправа, яка викликала в цілій Італії великий відгомін. Як обвинувачений станув перед судом власник гостинниці, Тореллььо Капеліні. Він є власником не тільки відомого пенсіону „Апеніно", але й до нього належить теж святе джерело „ля Феда", до якого сходяться паломники з цілої середущої Італії. В минулому році санітарна комісія ствердила, що джерело заражене тифом. Не вважаючи на заборону згаданої комісії, Капеліні дозволив паломникам пити воду, через що розхорілися багато людей. За це присудив був суд Капелінія на 6 місяців тюрми і 3,000 лір гривни, але Капеліні кари не приняв і тепер справа знайшлася перед касаційним судом.

ТРАҐЕДІЯ В БЛЮДНИКАХ.

В саму Великодню Пятницю згинув від кулі бувший війт в Блюдниках (коло Галича), Василь Дубель, літ 54. В часі погоні за злодієм місцевий постерунковий вистрілив за злодієм, а куля поцілила Василя Дубеля, що впав трупом на місці.

ПОЧТОВІ ГОЛУБИ ПЕРЕПАЧКОВУЮТЬ НАРКОТИКИ.

В Домбровському Басейні прихопила поліція кілька почтових голубів, що мали привязані до ніг невеличкі металеві пляшечки з наркотиками. Здогадуються, що згадані наркотики перепачковували до Польщі з Німеччини.

10-ЛІТНІЙ ПЯНІСТ.

Север Ярослав Сапрун, 10 літ, з Дрогобича, грав на радіо дня 6. квітня ц. р., а дня 7-го брав участь в Академії „Українська Молодь Христови" у Великому Театрі у Львові. В 7-му році життя почав вчитися на фортепяні у п. Кузьмовичевої, а тепер учиться у проф. Шаліта. Музичні критики були захоплені виступом 10-літнього пяніста на Академії „Українська Молодь Христови".

ВАЛЬНЕ ЗҐРОМАДЖЕНЄ!

Дня 30-квітня ц. р. відбулося Надзвичайне Вальне Зґромадзенє обкраденого Польського Банку Кооперативного в Яблонові, якого членами в переважаючій більшости є наші селяни. Дотеперішні втрати цього банку переходять суму 60,000 зол., отже на кождого члена припадає до заплати покищо по 500 зол. Втрати ці спричинив бувший директор Левандовський, котрого засуджено за спроневірення на 2 роки тюрми. Всеж таки цей тип був на зборах та забирав голос, домагаючись між іншим, щоби присутні селяни говорили по польськи, бо урядовою мовою банку є мова польська. На превеликий сором було кільканацять дядьків, досі ним так порядно натягнених, які його на зборах попирали. Рутенська глупота є безмежна.

ГОРЯЧОЮ ВОДОЮ ХОТІЛА ПОВИТАТИ ЕКЗЕКУТОРА.

Окремий привіт приготовляла в Сосновцу Марія Мусялякова, яку мали усунути з мешкання. Коли Мусялякову повідомлено про експисію, вона загріла досить великий баняк окропу і хотіла обілляти ним екзекутора, що мав перевести експисію. Коли цей прийшов з двома постерунковими і почав викидати з мешкання деяку хатну обстановку, Мусялякова вхопила баняк з водою і намагалася виляти екзекуторови на голову. Один постерунковий хотів перешкодити в цьому Мусяляковій і так неосторожно відбирав її баняк, що ввесь окріп виляв на неї. Сильно поранена Мусялякова станула цими днями перед судом, а цей присудив її на один рік тюрми.

АРЕШТУВАЛИ НОТАРЯ В ЛУЦЬКУ.

В Луцьку арештували місцевого нотаря, Кароля Гулевича, за поважні фінансові зловживання на шкоду маґістрату. Нотаріяльне бюро опечатали, а книжки забрали до ревізії. Це арештування викликало в місті велику сензацію.

40 НІМЕЦЬКИХ ҐАЗЕТ, ЗАБОРОНЕНИХ У ПОЛЬЩІ.

Міністерство почт і телеґрафів оголосило спис німецьких часописів, що виходять у Німеччині, яким відобрано дебіт у Польщі. До них належить „Берлінер Таґеблят", „Берзеннахріхтен" і 38 інших часописів.

ВЕЛИЧАВЕ СВЯТО ВІДКРИТТЯ ПАМЯТНИКА ІВАНОВИ ФРАНКОВИ

БІЛЬШ ЯК ДВАЦЯТЬ ТИСЯЧ НАРОДУ БРАЛИ УЧАСТЬ У СВЯТІ.

Були представники від усіх українських земель, крім Радянської України.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Надзвичайно величаво й урочисто відбулося тут відслонення памятника найбільшому синови галицької землі, Іванови Франкови. Відслонення відбулося в неділю, 28 травня. Памятник, роботи відомого українського скульптора Литвиненка, представляє собою людину, що молотом розбиває скелю. Вже по семій годині ранком на Личаківський цвинтар почали прибувати стрункими рядами довгі кольони українських Соколів, Лугів і Каменярів, що складалися з хлопців і дівчат, з селян і робітників та з інтеліґенції. Точно в 8-мій годині розпочалося свято відкриття памятника промовою голови Комітету Будови Памятника, редактора В. Мудрого. Підчас промови наспіла штафета наколесників дрогобицького туристично-спортового таваристава „Підгіря". Ця штафета привезла на могилу поета його рідну землю з Нагуєвич. Землю цю висипано на могилу поета.

Дефіляда перед памятником.

По промові голови Комітету розпочалася дефіляда перед памятником, яка тревала півтори години. Започаткували її відділи з вінками. Перший вінок покладено від родини поета. Всього зложено 130 вінків і всі вони мали жовто-блакитні стрічки, що свідчило про національну маніфестацію учасників відкриття памятника. Підчас дефіляди хор під проводом Івана Охримовича чудово співав могутнє „Ви жертвою в бою", а потім мужеські хори відспівали „Присягу Батави".

На почесному місці в дефіляді маширував Бориславський Басейн з рідних сторін покійного поета. Це був великий відділ селян, робітників та інтеліґенції. За Бориславським Басейном йшли злучені хори, а потім ішли представники повітів один за другим, громада за громадою, школа за школою, установа за установою. Всі вони були з прапорами, або з вінками. В поході брали участь навіть представники поодиноких сіл і майже всіх народніх домів та читалень у Галичині. Очевидно були представники всіх українських центральних та льокальних орґанізацій і установ, були представники селянства, робітництва, ремісників, купецтва, вчительства, адвокатури, лікарів, наукових установ і т. п.

Після дефіляди ріжних установ та офіційних представників ще довгою смугою тягнулася дефіляда українського громадянства міста Львова та ближчих і дальших околиць, які прийшли віддати пошану великому поетови. В дефіляді брали участь також кілька українських орхестр.

Святочна академія.

Святочна академія в память Івана Франка відбулася в салі кіна „Атлянтик", а в неділю в салі Великого Театру. Обидві салі були переповнені народом. Порядок при тім був зразковий та врочисто піднесений. Промову на академії говорив Богдан Лепкий. Сцену між іншим прикрашало погруддя Івана Франка, чудово виконане різьбарем Литвиненком.

Святочний концерт на академії був подією, що захопила все українське громадянство Львова. Це був перегляд творчости найвизначніших сучасних українських композиторів, який переконав Українців, що на музичному полі вони перевищують навіть деякі державні народи. Антін Рудницький як диріґент виказав уповні свій визначний талант, а співак Михайло Голинський ще раз показав себе перед українським громадянством як великий дра- ріжних держав, справу міжнародньої торговлі та лантови й знанню, міг справитися з тяжкою арією з „Мойсея", яку написав А. Рудницький, основуючись на жидівських мотивах.

Таксамо співачка Марія Сокіл знаменито популярно писалася й ще раз підкреслила свою велич артистки-співачки. Музична частина академії була дійсним святом українського музичного мистецтва, на якому були представлені всі відтінки цього мистецтва від модерних до клясичних форм.

РОЗПОЧАЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ В ЛОНДОНІ.

ЛОНДОН (Англія). — Розпочалася економічно-фінансова конференція в Лондоні. Конференція має завдання вирішити справу стабілізації валюти ріжних держав, справу міжнародньої торговлі та справу репарацій і міжнародніх боргів. Конференція продовжиться кілька місяців, бо перед нею стоїть надзвичайно тяжке завдання погодити між собою розбіжні домагання ріжних держав, як окремих так і цілих ґруп.

Є чутка, що російський міністер справ закордонних, Літвінов, постарається побачитися з секретарем стейту Злучених Держав, Голом, щоби добитися визнання радянського уряду Америкою.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110. of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СИЛА В МОРАЛІ, А НЕ В ЕКОНОМІЇ

Розбираючи те, що пишуть чи говорять про економічну крізу, можна завважити, що як економісти так і суспільні діячі, письменники, фільософи й церковні проповідники погоджуються назагал щодо цього, що причина крізи полягає в тім, що не дописують людський розум і серце.

На ту тему говорив теж д-р Николас Ботлер з нагоди закінчення 179 шкільного року Колюмбійського університету. Він підкреслив, що ми переживаємо часи, в яких є захитані основи суспільного порядку. Але це не є захитані економічні підвалини, а тільки моральні, бо саме вони є рішаючим чинником у життю людини і суспільности.

Від соток літ суспільність є виховувана на засаді, що економія рішає, що вона заважує на могутности народу. Отся фальшива засада, каже Ботлер, довела до того, що погоня за грошем стала рішаючим чинником у життю людини і народів. Бо гроші зачали вважати засобом, який допомагає здобути панування над іншими. Замісць добиватися сили шляхом ідеї, служби загальній справі, люди й держави почали добиватися цеї сили при помочі гроша. Отсей патольогічний обяв довів тепер до світової крізи. Старинні народи добре розуміли оту деморалізуючу, погану прикмету гроша. Тому не диво, що вони були того погляду, що оборот грішми повинен бути заняттям тільки невільників.

Значиться, коли тепер приходиться думати про поправу відносин, про ліквідацію економічної крізи, то треба памятати на те, звідки лихо походить. Бо, наприклад, в Америці є всього подостатком. Економічної крізи тут властиво нема. Це річ наглядна. Але є тут велика моральна кріза, витворена шаленою погонею за грішми й фільософією, що гріш дає владу.

Нова політика, говорив далі Ботлер, має нас навчити того, що голосив тому 2300 літ славний грецький фільософ Аристотель, що:

„Добро людини має бути вершком політичної науки. Краще причинитися до добра одної людини, ніж нічого не зробити. Зате старатися забезпечити добро народу чи держави є вже високо благородним і святим ділом".

Ось яка засада повинна контролювати людське життя, нашу цивилізацію. Вона має станути на першім місці, а погоня за грошем на останнім. Тоді суспільність, вихована на такій засаді, не переживатиме потрясення своїх основ.

Отакі думки чути тепер з усіх усюдів. І люди прислухуються до них.

Н. Утис.

НЕБЕЗПЕЧНІ НАСТРОЇ.

(Дискусійна стаття, прислана з Европи).

III.

Безперечно, жидівство, яке в цілім світі числить до 15 міліонів, поза ріжницею мов і культур, творить **світову політичну силу.** Ця сила жидівства полягає в фінансах, у світовій пресі, в науці, в культурі взагалі. Подивугідну енергію розвивають жидівські діячі також на політичному полі. Але це чистий абсурд, коли п. Сновида пише, що „Жиди є нарід без землі, без держави і без своєї мови". Навпаки, Жиди стають **патріотами тої країни,** в якій народилися й живуть. Це річ природна. Багато Жидів загинули у Світовій Війні на фронтах, обороняючи рідний край. Відомо, що постачання німецького війська зорганізував у часі світової війни Жид Вальтер Ратенав.

А скільки Жидів вели кріваву боротьбу за національну самостійність Чехословаччини та Польщі? Ліберман, Перль та інші польсько-жидівські революційні діячі боролися за незалежну Польщу словом і пером, а як прийшов час, то взялися також за зброю. Також у Галичині, в 1918—19 рр., підчас польсько-української війни утворилися добровільні жидівські військові частини на **українському боці.** Саме це прихильне відношення галицьких Жидів до української визвольної боротьби накликало на Жидів страшний погром у Львові, який учинило польське військо в листопаді 1918 року. Уже ці відомі кожній дитині факти спростовують фантазії п. Сновиди, що нібито Жиди „не можуть мати пошани ні до землі, ні до держави, ні до мови народу".

Жиди в цілім світі стоять на тім, що ніхто не може бути караний та переслідуваний за свою віру та за національну приналежність. Це є погляд людяности (гуманности), який найвище піднесла свого часу християнська церква, що проголосила словами апостола: „Нема Єлина (Грека) ані Жида, а всюди й у всіх людях Христос". І треба бути справедливим щодо Жидів. Вони вміють організовано протестувати проти насильств та погромів не тільки там, де кривда діється Жидам, але й там, де терплять інші народи. Підчас польської „пацифікації" Галичини жидівські організації та жидівська преса в Европі та в Америці багато помогли Українцям, щоб вісти про невинну кров нашого народа пройшли по цілім світі й зворушили серця культурних націй. І коли тепер чуємо про якісь українські протижидівські летючки в Галичині та про гуртки української молоді, що бють вікна в жидівських крамницях у сокальськім повіті, то виникає питання: кому це потрібне? Чи не використають таких скандалів Поляки на те, щоб доказувати перед світом, що Українці — то дикуни й що тільки „культурна" польська адміністрація може охоронити Жидів від „гайдамацьких" погромів?

Не забуваймо, що нові держави в Европі, Польща, Чехословаччина, Латвія, Естонія й інші, повстали у великій мірі з допомогою жидівських політичних організацій. Може собі дозволити на „розкіш" антисемітизму Гітлер у сильній державі Німеччині та й то, як бачимо, ця „забава" приносить німецькій нації й державі **тільки шкоду.** Українцям, народові поневоленому, треба шукати приятелів у світі, треба дбати також, щоб не накликати проти себе безпідставно і непотрібно світової опінії. Бо як може Жид ставитись прихильно до української визвольної боротьби, коли знаходяться такі Українці, які не тільки не обіцяють українським Жидам політичних прав, але гордують ними, пишуть, як пан Сновида, що Жид має бути на Україні „лише гостем". Чи може Жид Саймон, міністер заграничних справ британської великодержави, захопитися ідеєю такої держави, де його одновірцям обіцяють таке життя, як (прошу вибачення за вираз) „собачі на переласі"?

Коли вже п. Сновида порушив справу положення Жидів на Великій Україні, то годиться й нам сказати про це кілька слів.

Пан Сновида пише, що Жиди на Україні тепер панують. Безперечно, є немало комісарів-Жидів, але треба чесно признати, що в своїй масі жидівство гине від голоду та від терору так, як і інші народи на Україні. Недавно пролетіла світом звістка, як комуністи примушують Жидів писати за кордон до рідні, щоб прислали валюту „на лікування". А ці гроші спокійно відбирає собі большевицька „Чека"! „Панування" Жидів на Великій Україні таке, що колиб була змога, то вони всі, окрім комісарів, вивтікалиб за кордон. Але, звичайно, комуністична диктатура не пускає, бо це був би світовий скандал першої кляси.

І тому сумно, коли доводиться читати в українській пресі заялозені фрази про „расу", про „найвищі цінности" і т. д. Як не додумав до кінця своїх думок п. Сновида, видно хочби з такого факту: з одного боку він пише, що німецькі письменники жидівського роду підкопують німецький патріотизм і державність, бо вони, мовляв, „інтернаціоналісти", а в СРСР — Москалі! А перед цим той сам п. Сновида пише, що **всі Жиди** — „інтернаціоналісти". А воно річ дуже проста в дійсности. Російські Жиди-комуністи — це патріоти Великої Росії такcамо, як сер Саймон є патріотом Великої Британії, або як покійний німецький містер заграничних справ Ратенав був патріотом Великої Німеччини. Нема сумніву, що як будуть Українці вести розумну політику, то будуть також українські Жиди, патріоти Великої України. Бо Україна зробила не одного чужинця патріотом. Гетьман Орлик був чеського роду, Ілля Трач — німецького, Олександер Русов — російського роду, його дружина Софія Русова роду шведського, Володимир Антонович прийшов до українства від Поляків, польського роду був В. Липинський, російсько-татарського роду М. Туган-Барановський. А скільки є ще інших асимільованих на Україні чужинців, які принесли своїй новій батьківщині на службу вірність, своє знання, відвагу, і навіть життя?

Отже закиньмо цю дійсно „небезпечну забаву" з антисемітизмом та подібними витворами нездорової фантазії. Не складаймо вини за наші невдачі у визвольній боротьбі лише на „воріженьків" та „лихих сусідів". Пізнаймо самі себе! В своїй організованости та в свідомости, в знанні світа й свого краю шукаймо шляхів до визволення. А дитяче пацання ногами і вигуки, що, мовляв, Жиди всьому лиху причиною, лишім комусь іншому. Демагогія інколи буває корисна її авторам, але здебільшого вона шкодить самому **рухови,** бо замазує дійсність і веде людей манівцями до неминучої катастрофи.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ЯК БОРОТЬБА, ТО БОРОТЬБА.

Навіть ті, що почcинали боротьбу проти „рекетірства", не сподівалися, до яких розмірів та куди заведе боротьба проти нього.

На всякий спосіб не ждали цього, щоб уряд закинув рекетірство цілій галузі торговлі, як це сталося оноді в Ню Йорку, де державна прокуратория поставила перед суд відділ робітничої юнії, 54 купців та три торговельні підприємства, за намагання змонополізувати торговлю рибою в Ню Йорку рекетірськими способами.

Рекетіри встановляли несклушно високі ціни для продавців на роздріб, а занадто низькі для рибаків, а потім ріжними рекетірськими штучками, між якими очевидно на першому місці було просте, грубе фізичне насильство, заставляли одних і других підтавитись команді.

МОДЕРНИЙ ЙОВ.

Тяжкі часи настали вже й для прогибіціоністів. Нема дня, щоби Господь Бог не зіслав на них нового удару.

Тут виступає один або другий лікар, біольоґ, чи хто там з новими відкриттями про ділання алькоголю, які нібито доказують, що алькоголь не такий небезпечний, як прогибіціоністи хотіли його зробити.

То знову новий стейт ухвалює скасувати прогибіцію.

То знову статистика пиянства, яка доказує, що від дозволу пива поліція мала менше клопоту з пияками, ніж до цього часу.

Але що діється в серці цих новочасних Йовів, коли, лежачи на руїнах своєї прогибіції, вони читають, що в Пітсбургу заасентировано до броварської роботи зовсім чесну залізничу льокомотиву. Один місцевий бровар дістав, видно, так багато замовлень на пиво, що його власна машинерія не вистарчала на виріб потрібної при виробі пари. Броварники наняли від залізничого підприємства Болтимор енд Огайо Ко. залізничу машину для вироблення пари. Як не має серце краятись на таку вістку?

Хіба одна потіха лишається прогибіціоністам: памятати на те, що кого Бог любить, на того нещастя зсилає.

МОРСЬКИЙ ВУЖ ЯК ВЕЛИКОДНЯ ПЕРЕПІЛОНЬКА.

Капітан одного англійського корабля, що недавно приїхав з Австралії до англійського порту, Савтгемптону, знову воскресив балачку про морського вужа.

Каже він, що коли його корабель переїздив попри порт Аден в Арабії, з моря паявилася морська потвора. Величезний вуж вигрівався на сонці, лежачи на поверхні води. Він мав голову, закінчену рилом, з котрого виставав закінчений остро язик.

Про цього мешканця морських глибин ходять вістки з давен давна. Звичайно його не видно, але як тільки політики підуть на вакації, морський вуж зараз вилазить з морських глибин, вигрівається на сонці, лежачи на поверхні моря, виставляє своє свинське рило, висоплює язик, часто зовсім не гадючий, і інші штуки виробляє, щоби тільки облекшити ґазетам огірковий сезон.

Чи він властиво є, чи нема?

Сто літ тому один американський корабель бачив цього вужа в певному, неозначеному докладно місці на океані. Сто літ після цього вуж воскрес знов, а може не воскрес, бо може це був той самий вуж.

Його нова поява наново воскресить стару дебату: чи є такі вужі, чи їх нема? І одні можуть доказувати, що це байка, подібна до байки в часах Колюмба про потвору зі стома ногами, яка обіймає корабель і топить його. Та інші можуть показувати на ріжні морські чуда. Коли є риба самець, що жиє ціле життя, держачися бров своєї самиці; коли є риба зі світячими вусами, то чому не може бути морського вужа?

Гліб Лазаревський.

ГЕТЬМАНЩИНА

(Проф. Дмитро Дорошенко. Ілюстрована історія України 1917 — 1923 р.р.).

(21)

Уживаючи всіх засобів, щоби добре зрозуміти та усвідомити всі перипетії цього розходу, здається, можна дійти до такого висновку: існував на еміґрації Український Союз Хліборобів - Державників, що дотримувався виразної гетьманської орієнтації. На чолі цього Союза стояла Рада Присяжних, а на чолі Ради Присяжних — голова Ради в особі п. В. Липинського.

Гетьманська орієнтація, гетьманський рух втілювався в „ідеї української трудової монархії, побудованої на співпраці й співдружности автономних і самозорганізованих українських кляс і українських земель, обєднаних в одну націю і в одну державу принципом національної та державної єдности, персоніфікованої в особі невибираного й дідичного гетьмана всеї України та великого князя всея Малия Руси".

Розуміла Рада Присяжних, що „про вибір нового гетьмана на еміґрації не могло бути мови".

Між тим, колишній гетьман Павло Скоропадський заявив Раді Присяжних „про своє бажання відновити свої гетьманські права". Тоді Рада Присяжних, з ініціятиви свого голови, поставила п. П. Скоропадському таку вимогу: „Нехай Павло Скоропадський підпише таке саме, як і всі члени присяжних, заприсяження, нехай вступить, як член, до Ради Присяжних і нехай працює для перемоги гетьмансько-монархістичної ідеї, не як лідер, а як символ, що персоніфікує, і як репрезентант, а тоді Рада Присяжних визнає його права до гетьманства й зложить йому по перемозі присягу в Києві".

П. Павло Скоропадський на це погодився і 6 листопада 1921 р. підписав заприсяження, зазначуючи при кінці нього, що заприсяження це буде мати право „замінити тільки присягою всенародньою, зложеною в українській столиці гетьманови всеї України й великому князеви всея Малия Руси, проголошеному по збудуванню суверенної й незалежної Української Держави в формі Української Трудової Монархії".

І тоді то Павлом Скоропадським „реституванця за Павлом Скоропадським його права до гетьманства, бо він же сам цих прав у році 1918 вирікся", — пише автор комунікату.

Отже „реституований" гетьман Павло Скоропадський повинен був „персоніфікувати ідею й силою свого авторитету охороняти чистоту ідеї та єдности організації і, яко „персоніфікаційний символ і репрезентант невибираного й дідичного гетьманства", повинен був уже терпеливо чекати, аж поки не буде збудовано „Українську Трудову Монархію" й по поверненню до Києва не буде йому там зложено „всенародню присягу". Увесь же провід гетьманського руху зосереджувався в руках Голови Ради Присяжних з диктаторською владою.

Тобто ідея фашизму: поруч з „монархом" стоїть „вождь".

Але через ті або інші причини „єдність організації" захиталася, почалися тертя поміж „монархом" і „вождом". „Монарх хотів „зробити" COUP D'ETAT, щоби захопити повноту влади до своїх рук, але „вождь" попередив його, й 18 вересня 1930 року розпустив „Раду Присяжних У. С. Х. Д.", розвязав Український Союз Хліборобів-Державників і оголосив URBI ET ORBI, що від нині є один гетьманський рух під персональним проводом п. Павла Скоропадського", і є другий „гетьманський рух, ідея якого сформулована в заприсяженню, рух який від нині свого кандидата на українській гетьманський престол не має та, доки ми не будемо в українській столиці, не буде мати".

Отже, на жаль, і по прочитанню наведеного комунікату цілком є незрозуміло, на якій підставі історик, шановний пан професор Дмитро Дорошенко, у своїй передмові титулує п. Павла Скоропадського як „ясновельможного пана гетьмана"?

Кінець.

Михайло Зощенко.

ТЕРПІТИ МОЖНА

—o—

Самособою, що тут говорити: кожне звання має свої недостачі.

Взяти хочаб такий дрібний та немудрий фах стрижія. Тай там без недомагань годі. Якийнебудь озвірілий стрижій в суботу так обробить свого пасажира, що потім рідна жінка не пізнає його.

Або, навпаки, робітники скляної гути. Ґазети пишуть, нібито ті славні хлопці мають кругло 10 процентів недомагань.

Себто для прикладу випустили ті робітники на світ божий 100 карафок. Та з тих сто скляних предметиків — 15 узагалі годі пустити в продажу. Решту процентів теж, щиро сказати, також не ялося пускати на прилавок, та треба. Таж треба чимнебудь торгувати. Тим більше покупець — він купить. Поправді буде плакати, боронитися, пику відвертати, одначе купить. Або знову кухарі й доктори. Вони також мають свої недомагання. Згадувати про це не пора. Кожен їв і звякав і до лікарів заходив.

Словом, яку професію й візьми — всюди недомагання.

І лише є одна професія. Вона не має недомагань. Це — скажемо просто — почтова справа.

Ну, самі скажіть, самі роздумайте своїм розумом. Тай яке може бути недомагання в цій культурній справі? Що замісць марки на долоню стемпель ставити? Або рекомендовані листи проковтувати?

Просто в них не може бути недомагань.

А воно, може бути, дуже образливим здаватися почтовим начальникам.

Себто, повідають, кождий комісаріят має недомагання, кожний комісаріят має пільги, ми начебто не люди, а собаки.

Невідомо, як на Сибірі до того поставилися, та Середне-вольська управа, втомлена такою несправедливістю, поправила цю справу. Вона випрацювала свої норми недомагань.

Ті святі рядки можна співати на мотив „Дві гітари за стіною".

„Середне - вольська управа, звязку випрацювала норми недомагань для кореспонденції. Тими нормами дозволялося би безкарно губити 12 процент листів, 6 процентів рекомендованих листів, 4 проценти телеґрам..."

Словом, почтовці якось дорівняли іншим професіям. Допущені норми підхожі. Не звірські.

Інша управа, колиб дірвалася до такої повноти влади, відразу махнула би: „Трать, не бійся, 50 процентів на нашу голову!" А онті такі делікатні хлопчики трапилися. Обдумали, скільки чого тратити. І, подумайте, як глибоко продумано! Наприклад, 4 проценти телеґрам! Не 3, не 5, а 4. Яка докладність, бачите?

При такій докладности треба би і про грошеві посилки щонебудь згадати, а вони ні ду-ду. Промовчують потрошки. Та, можна сподіватися, також не більше 15%.

Словом, терпіти можна. Пальта не здіймають.

—Скажи мені, Шульвальд, каже учитель до ученика — що знаєш про те, як повстав чоловік.

—Хай пан професор вийдуть трохи надвір.

—Навіщо?!

—Хай лише пан професор вийдуть... я хочу щось сказати, — каже ученик.

Як вийшли, Шульвальф каже: — Слухайте, пане професор, ви знаєте те, як повстає чоловік, я також, та навіщо це знати тим смаркачам?

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Вільна Україна, від. 152, повідомляє, що піврічні збори відбудуться 14 червня, в год. 8-мій ввечір, 39 Мортон ул. Проситься не опустити цих зборів, де будуть важні справи до вирішення. Справоздання делеґата з конвенції У. Н. Союза, виміна грамот на нову реформу. Проситься принести старі грамоти. — Г. Дідоха, предс.; І. Настюк, секр.

Так.

—Ця молода пара виглядає дуже щасливо — чи вони одружені.

—Так, вони обоє одружені — одначе не між собою.

—o—

До чого належать вуха.

—Мамо, чи вуха належать до лиця чи до шиї?

—Чому таке питаєшся?

—Бо ти казала Марійці, щоби мені вмила лице, а вона миє мені також вуха.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНИЙ КОНҐРЕС В АМЕРИЦІ.

Головна основа економічних та політичних сил у боротьбі за українську державність мусить складатися з освітних і культурних елементів. Бачимо, що причиною наших невдач і трудностей у народньо-організаційних справах серед українського суспільства є брак відповідного підготовлення на полі освітньо-культурнім.

Справа плекання народньої культури й освіти є дуже важна, тому треба, щоби нею заінтересувалися всі ті громадяни, котрі працюють або хотіли підготовитися до праці в тім напрямі. Завдяки тільки щирим народнім працівникам пощастилось Українцям вивести свою національну культуру, мистецтво, спів, танки, на всесвітній форум і цим звернути увагу інших народів на українську справу. Але це заходи лишень кількох одиниць, котрі для сталого ведення таких праць мусять зміцняти свої ряди новими компетентними силами. Отже заходить потреба витворити певні пляни й способи для зєднення і вишколення людей, котрі могли би безперервно працювати серед нашої еміґрації. Це питання є дуже великої ваги для молоді українського походження. Бо фактом є, що велике число українських хлопців і дівчат, котрі кінчать американські вищі школи та університети, не дістають майже ніякого знання української мови, літератури та історії. Такі особи не є корисними, а часом навіть є перепоною в народньо-культурній роботі. Розуміється, що молодіж, котра не має спромоги виховатися в народнім дусі, не винувата, бо обовязком свідомих громадян подбати, щоби були кваліфіковані народні вчителі, виховничі інституції, українські бібліотеки, народній театр і все те, що потрібне для народньої освіти і культури.

Від довгого часу ми говорили про потребу орґанізації. І маємо велику скількість різнородних українських товариств по Америці, котрі мають на ціли ширити народню освіту і культуру. Майже все наше суспільство є обняте в якісь орґанізаційні форми. А всетаки не знаходимо єдности, безперервности і міцности в їх роботі. Між поодинокими гуртками нема внутрішніх звязків. Отже треба якнайскорше створити звязки і централі, котрі обєднувалиб змагання і цілі, реґулювалиб працю поодиноких відділів, додавалиб духа й ініціятиви, вводилиб нові засоби, підготовлялиб та вишколювалиб працівників. Такі централі булиб неначе реґулятором, серцем і мозком освітньо-культурних товариств та інституцій. Цього року, з нагоди світової вистави в Шікаґо, можливо і практично булоб започаткувати такий рух. Українці в Америці мають добру нагоду і свободу зєднати всі корисні умові сили та відповідно підготовити їх до народньо-культурної праці. Щоби залагодити того роду справи і проблеми, пропоную приготовити і скликати Український Конґрес в Шікаґо підчас Українського Тижня в серпні.

Головна ціль конґресу мала би бути така: обчислити наші сили і здобутки на полі освітньо-культурнім в Америці та Канаді, порозумітися і витворити добрі відносини між американськими і канадійськими Українцями під цим оглядом, зібрати сили й обговорити способи для ведення освітньо-культурних праць в Америці та Канаді на будуче. Учасниками можуть бути всі українські культурні орґанізації, як українських професіоналістів (лікарів, дентистів, адвокатів, та інших), українських народних учителів, української молодіжи, українських студентів, українських бібліотек, народних домів, українських драматичних кружків та подібних товариств з Америки і Канади. Українці з інших країв можуть бути запрошені як члени-дорадники. Наради малиб тревати два дні, 18 і 19 серпня. В першім дні мав би відбутися загальний конґрес, спільні наради, манифестації, і т. д., а в другім дні поодинокі секції, як наради, професіоналістів, молодіжи та інших. Головний екзекутивний комітет мав би приготовити програму, дістати референтів і виробити подрібні зарядження для переведення цілого конґресу, в порозумінню з представниками і комітетами повище згаданих орґанізацій. Ініціятивний комітет у Шікаґо поробив деякі старання для сформування субкомітетів, котрі булиб відповідальні за приготування своїх секцій. До цього часу, як відомо, комітет зїзду української молодіжи вже приступив до активної праці. Дальше було би пожадано, щоби всі інші орґанізації і гуртки повибирали свої комітети в порозумінню з екзекутивним комітетом у Шікаґо. Надіюся, що свідоміші одиниці, котрих такі справи і питання інтересують, подадуть свої опінії і суґестії в якнайскоршім часі.

Д-р О. Дербавка,
2006 W. Chicago Avenue,
Chicago, Ill.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

С. С. ШІКАҐО, ІЛЛ.

Протест проти большевиків, чи проти Союза і „Свободи"?

Читаю розкидки, в яких взивають на протестаційні віча, що мають відбутися в неділю, 4. червня, в церковних галях під католицькими церквами на Норт Сайд, а на яких мають запротестувати проти визнання совітів і домагатися ухвалення протикомуністичних законів.

Приходжу на таке віче до церковної галі на Савд Сайд. Вічем проводить о. Кузьмак. Пояснює, що це віче звернене проти комуністів, ворогів Бога, родини і держави.

Крім двох американських бесідників, котрі говорили про страхіття голоду на Україні й большевицьку язву, було ще кілька бесідників українських. Пані Лотоцька забирала слово як голова „Союза Українок Америки". А головні бесідники еиголосили: д-р Омелян Тарнавський і студент Катамай.

Д-р Тарнавський схарактеризувавши Маркса як батька соціялізму і большевизму, як сатану, почав добиратися до тих, що продовжують роботу отого сатани, себто боротьбу з християнізмом. І накинувся на наших патріотів, що то видають щоденник in якого нашої іміґрації, ніби патріотичний часопис, що бореться літами з епископом і виступає проти священиків і Бога і в той спосіб затягає тисячі наших іміґрантів у царство сатани. А чому це роблять ті патріоти, то легко догадатися, говорив бесідник.

Москва платить великі гроші своїм поплечникам. Оті патріоти, що так бояться проти католицької церкви, ніколи не протестують проти Москви...

Студент Катамай вже явно виступав проти „Свободи", її редакторів і У. Н. Союза. Він говорив, що в „Свободі" друкуються статті, якими деморалізується українську іміґрацію і якими збільшується ряди большевиків. Редактори „Свободи" і сама газета, говорив бесідник, ще ніколи не протестували проти большевиків, але зате протестували проти католицької церкви, а навіть недавно видрукували в „Свободі" статтю про клерикалізм, де явно виступили проти наших священиків і епископів, ведучи в той спосіб наш нарід у ряди сатани. Бесідник питав присутних, як вони можуть належати до такої орґанізації, в якій членів за їх тяжко запрацьовані гроші обдурюють і ведуть у царство сатани.

Не знаю, що ділося в серцях Союзовців у Шікаґо. Не давалимо себе заманювати трутям на ніякі їх збіговища, бо що вони не заповідалиб, завжди чуємо на їх зборах одно й тесаме: шкалювання того всього, що нам дороге. Не проти Москви чи Польщі хочеться їм протестувати. Вони заповідають боротьбу з комуністами, а на ділі не розбиваються підчас своїх протестів большевиків, а тільки наш національний табор.

А ми, Союзовці, маючи у себе тепер молодого новообраного головного радного нашої орґанізації, мусимо зійтися на наради і подумати, як нам боронити нашу орґанізацію перед такими напастями.

Союзовець.

—о—

НЮ ЙОРК, Н. И.

Civic Center Arranges a Hobby Art Exhibit.

After a very active winter, the Ukrainian Civic Center began the summer season with a hobby art exhibit, which opens today, June 13, at the International Institute, 341 East 17th Street, New York City.

Other activities, such as boatrides, etc. are scheduled to fill out the balance of the season program.

Irene J. Lenchuk.

—о—

Фаховці.

— То ви всьому винні, — кричить шофер до прохожого, якого переврнув. Я вже шоферую десять літ!

— Алеж слухайте, я також не ґрінор! — відповідає прохожий. — Я вже ходжу пятьдесятьсім літ.

—о—

Між дівчатами.

— Які ці мущини змінливі! Рік тому я кохала Степана до божевілля, а тепер на очі стерпіти його не можу!

Д-р Володимир Ґалан,
комнд. батерії 5/4 У. Г. А.

ПРОТИНАСТУП 4 (ЗОЛОЧІВСЬКОЇ) БРИҐАДИ У. Г. А.

(Причинки до історії батерії полевих гармат 5/4 У. Г. А.)

(Докінчення)

(3)

На кватиру до Чернушович ми вернулись коло 3-ої години ранком, промоклі до нитки, обмазані глиною і болотом.

Вістовий рішився вертатись назад негайно, бо такий був приказ його куріннoго. Не тямлю імени цього гарного 25-літнього кінноточика. Приказ був для нього святістю і він дуже гордився тим, що був у частині сотника Ґаздейка, вже тоді звісного в нашій Армії з геройських подвигів.

Першого травня йшло перегруповання бриґади й загальний відпочинок, значить: будова нових позицій, телефонічних получень, перегляд поземеля, чищення зброї, перегляд амуніції, коней, возів, а вже вечером прийшов оперативний приказ бриґади до нашого загального наступу, з наміром відбити втрачені нами позиції 29 квітня.

Завданням нашої групи було добути Миклашів. Ранком 2 травня піхота перейшла ріку Білку. До завзятих боїв прийшло в дворі Миклашова, а потім на цвинтарі. Для піддержки піхоти батерія 5/4 переправилась бродом через Білку (міст був спалений) та прогнала ворога з двора. Гірше було в селі. Ворог окопався на цвинтарі й звідтам здержував огнем кожду спробу нашої піхоти перейти річку, яка розділює Миклашів на дві частині.

В той час інші сотні заняли вже Унтерберґен та гнали ворога з Чижок. Щоби провірити положення, сотник Ґаздейка рушив чвалом з Унтерберґен до Миклашова і там в селі, і біля церкви привитав його ґрад куль. Та сотник пізнав положення і не завертаючи коня рушив чвалом вперед, щоби проїхати місток. Там якраз йшов найгорячіший бій. Якеж було здивування наших стрільців, коли на ворожій стороні моста вони побачили свого курінного, а за ним його сотні. В нас заперло дух, бо затарахкотіли ворожі скорострілі. Сотник припав до коня, який що сили гнав вперед, проскочив місток, і за хвилину був серед нас!

Вийшов ціло! Чиж диво, що відтоді вважали стрільці свого курінного „характерником", якого куля не чіпляється. Та курінний не тратив часу; знов кинувся вперед на чолі сотні й все пішло вперед, не зважаючи на ворожі скорострілі. В ту хвилю виїжджає з Унтерберґен батерія 1/4 під командою поручника Полянського й прямим огнем, з боку, декує ворога й змушує його до втечі.

Піхота заняла всі свої старі позиції, завдавши ворогови значні втрати та добувши багато воєнного майна.

В бою за Миклашів ми мали вбитими: одного старшину, 6 стрільців та значне число ранених.

Батерія заняла позицію біля церкви й звідтам віддала почесну сальву, коли хоронили наших вбитих.

Про цей наступ говорить наказ 4 бриґади ч. 115 з дня 2 травня:

„Зібравшись по відступі на нових позиціях, перейшла 4 бриґада ранком сьогодняшнього дня в наступ та заняла Чижки, Підберізці, Унтерберґен, Миклашів і Пикуловичі, завдаючи ворогови, особливо в Миклашеві, великі втрати. Командуючий ґенерал Павленко приказав передати всім ударним частинам сьогоднишнього дня, як старшинам, підстаршинам і стрільцям гаряче признання. Подаючи це до відома висказує команда бриґади щиру подяку всім, що причинилися кровю і трудом до цього успіху, який належить до найкращих в історії бриґади й до чести її хороброго духа до дальшого наступу в обороні землі й волі для українського народу.

Луцький, сот. шеф штабу;
Шухевич, от. кмдт. бриґади.

На постою в Миклашеві.

Не зважаючи на цей бриґадний успіх, зайшла зміна в командному складі бриґади. На місце от. Шухевича прийшов, як командант бриґади, підполковник Чмелик, родом Хорват. Був це незвичайно здібний вояк, дуже відданий нашій справі й у скорому часі всі його полюбили. Ця зміна прийшла мабуть наслідком невдачі 29 квітня і вона вийшла бриґаді в користь. В Миклашеві зачалася знову звичайна позиційна війна, будова окопів, дротяних проволок, острілювання ворога та висилання розвідчих стеж.

При одній такій „проґульці" ранено хорунжого батерії 5/4, Германа. Був це один з цих пострілів, які в австрійській армії звали „стріл вартости двацять тисяч корон", він давав право відійти з фронту до шпиталю. Хорунжий Герман зголосився на розвідку, яка вибралася 9 травня. Біля хреста на дорозі Миклашів-Підбірці вони натрапили на ворожу стежу. Почалася перестрілка і хор. Герман побачив кров на своїй руках. Щойно за хвилю відчув страшний біль і побачив, що куля пройшла йому через болото, однак не зараснула кости. Вернувшися зі стежі, він пішов до перевязочного пункту, де йому перевязали рану та хотіли відослати взад, до шпиталю. Про це хор. Герман не хотів навіть чути й з перенявзаною головою повнив дальше службу при батерії, хоч за це прозвали його „арабським шейком", на якого подобав він з перевязаною головою.

Про наше життя говорить комунікат 4 бриґади з дня 10 травня, ч. наказу 122:

„Ворожі літаки літали двічі над позиціями бриґади. Ворожий панцирний поїзд з Вайнберґен і звичайний на південь від горба 272, зложений з 12 ваґонів, острілювали наші батерії. В год. 18.30, дня 6 травня, завважено дві ворожі сотні з двома гарматами на дорозі до Вишник, до першої Вульки. Ворожі стежі підсувалися в год. 13 на Підберізці, а в год. 15 на Чижки й їх відогнано. Польська артилерія з Грибович острілювала в полудне Котелів, Стронятин, Сетихів і Підліскигостинець. Наші втрати в ранених: хор. Герман Евген з батерії 5/4 ранений при розвідці ворожих позицій в Підсороче.

Луцький, сот. шеф штабу;
Чмелик, підполк. кмнд. бґ.

В ночі, 15 травня, ненадійно для нас прийшов оперативний приказ до наступу бриґади на Пруси. Плян був такий:

До год. 3 рано наші частини мають перебити ворожі стежі й без стрілу відсунутись під ворожу лінію. Артилерія мала відкрити гураганний огонь у год. 3 по задах ворога й в міру поступу піхоти переносити вогонь узад.

В наступі взяли участь 9, 10 і 11 курінь та пробоєві сотні. Весь плян переведено з такою точністю і так відважно, що наші частини прорвали ворожий фронт, добули Пруси, Сороки, дійшли майже до своїх давніх позицій. Забравши полонених і багато воєнного майна, вернулися в год. 10 на свої позиції.

З цеї нагоди вийшов слідуючий приказ бриґади ч. 128 та наказ 4 гарматного полку ч. 65:

Сьогодня, в день, який святкує наш нарід на памятку знесення панщини в Галичині, як свято народньої свободи, ударили вчасним ранком курінi 9, 10 і 11 та пробоєва сотня на нащадків панщизняного пястука і їх теперішніх оборонців, себто на польські війська, перед фронтом бриґади. Завданням того наступу було: стягнути ворожі запаси на себе, щоб улекшити оборону сусідним нашим бриґадам, провірити сили ворога та завдати йому якнайбільші втрати; закрити наказаний відступ північного крила та задержати кріпко теперішні позиції груп Схід і Південь. Це завдання виконали славно всі наступаючі курені, особливо 9 і 11, які, маючи найтяжче завдання, по завзятім бою прогнали ворога з Прусів та Жидятичів і вернулися з багатою добичею без натиску ворога, в найбільшім ладі і порядку.

Притім полонено 2 старшин, 32 стрільців, три санітарні сестри, здобуто 6 скорострілів, 1 міномет і чимало воєнного майна. У тім бою ворог мав дуже значні кріваві втрати. Славно споматала піхоту наша артилерія, особливо батерії 4/4 і 5/4, а також висунулася вперед чета батерії 2/4. Усім, що причинилися до успіху сьогоднішнього дня, честь і слава.

Ткачук, четар;
Лясковський, сот. ком. плк.

Коли взяти під увагу, що в той час Перший наш Корпус відступив вже на Камінку Струмилову, а Третій Корпус у Бобрeччину, то цей геройський подвиг курінів і батерій 4 бриґади з дня 16 травня 1919 р. останеться в нашій військовій історії завжди одним з найкращих прикладів безмірної посвяти, дисципліни та відваги наших стрільців. Вони свідомо йшли на смерть, щоби — як каже бриґадний приказ — **стягнути сили ворога на себе й улекшити оборону сусідним нашим бриґадам.**

Ось так святкували день Народньої Свободи стрільці 4 бриґади, 16 травня 1919 р. і своїми трупами встелили широкі поля під Прусами, Жидятичами, Дублянами й Миклашевом. Сьогодня лиш могилки там видніють, а на них похилений деревяний хрест.

В болоті, ніби сирота.
Ніхто не зна,
Що там похований лежить
стрілець,
Душа свята!

Філадельфія, травень 1933.

ВЕЛИКА ВИПРОДАЖ КНИЖОК

У ЧЕРВНІ, ЛИПНІ і СЕРПНІ.

ЗА ПОЛОВИНУ ЦІНИ 50 ПРОЦЕНТ ОПУСТУ

НА ВСІХ ВИДАННЯХ У ЦЬОМУ СПИСІ.

УКРАЇНЦІ И УКРАЇНКИ!

Хто з Вас іще не має своєї бібліотеки, тепер має нагоду набути її за половину ціни. Також усі товариства, братства, сестрицтва і клюби можуть використати цю випродаж і заощадити гроші, а при цьому мати гарну бібліотеку.

Українці повинні тепер підчас цеї випродажі постаратися, щоб американські бібліотеки використали також отсю нагоду.

Щоб одержати книжки за половину ціни, замовлення не може бути менше від суми одного доляра. Наприклад, хто надішле $1.00, має вибрати собі книжок на $2.00; хто надішле $1.50, має вибрати собі книжок на $3.00; хто надішле $2.00, має вибрати собі книжок на $4.00, і так далі. До кождого замовлення до суми $5.00 треба долучити 10 центів на оплату „асекурації" пакунка, бо при такій випродажі книгарня не може відповідати за затрачені пакунки. На замовлення вище від $5.00 треба надіслати 15 центів.

УВАГА: До цеї оферти не належать книжки шкільні й молитовники. Шкільних книжок і молитовників не можемо продавати по зниженій ціні. Отже просимо покупців мати це на увазі, щоб висилати замовлення тільки на ті книжки, які подаємо тут у цьому списі:

† **Літературні характеристики українських письменників,** II. Маркіян Шашкевич, з ілюстраціями, нап. Богдан Лепкий, брош. 35, опр. — 50
† **Літопис української революції,** матеріяли і документи, Ф. Доценко — 3.00
† **Люба-згуба, повість** Ю. Федьковича, зредаґ. В. Верниволя, брош. 20, опр. — 30
† **Люборацькі,** сімейна хроніка, А. Свидницького, в оправі — 1.50
† **Людина** (опис будови людського тіла для шкіл та самоосвіти, з багатьома малюнками та барвною таблицею, нап. д-рґ Ів. Раковський — 25
Людоїди й інші оповідання, Степана Костіва — 25

М.

Мала Історія України, напис. І. К. — 15
Марта Борецька, історичне оповідання — 25
1. **Маска,** 2. **Краса,** оповідання А. Чехова — 10
† **Математика,** практичні поради з аритметики та геометрії, Івана Андрущенка, опр. — 50
† **Меляхолійний валець,** новеля Ольги Кобилянської — 20
* **Микола Джеря,** повість Івана Нечуя Левицького, з ілюстраціями Е. Турбацького — 60
* **Місяць свідок** і другі оповідання — 20
* **Молодий вік,** оповідання для молодіжи, Кн. 1 — 40
* **Молода Україна.** Провідні ідеї і епізоди — продовження праці Івана Франка — 60
† **Монт-Оріоль,** роман, Ґ. де Мопасон, пер. М. Шраґ. Два томи — 1.25

Н.

† **На білих скалах,** повість Анатоля Франса, переклав Ів. Галущинський — 65
Навернений грішник, оповідання, Б. Пруса — 20
† **Назва України,** з картами, нап. С. Шелухін — 10
† **На зелених горах,** збірка поезій, О. Олеся — 15
† **На воді,** оповідання Ґ. де Мопасан, переклав М. Шраґ — 60
† **Найкращі загадки і забавки** для старих і молодих — 20
Напад на Січ, оповідання, Данила Мордовця, і **Павло Полуботок,** поема Ст. Руданського — 5
* **Наречена,** оповідання, Георгія Г. Чулкова — 15
† **Нарис римської історії,** нап. К. Лоський — 60
† **Народний Декляматор,** з передним словом і вступними замітками, 107 ріжних віршів, опр. — 1.25
* **Народні казки, ч. 1.** — 20
* **Народні казки, ч. 2.** — 20
* **На стрічу сонцю золотому,** повість Марії Колцуняк — 50
† **Наука природи,** вступні відомости на І. клясу ґімназіяльну та для народніх шкіл, нап. Поль Бер, переклад з французької мови під редакцією Т. Губенка з 183 малюнками — [illegible]
* **Наука про управу землі,** М. М. Белегая — 1.00
* **На филях любови** (поезії); **Опир** (галицька леґенда), нап. І. Мулярчик — 10
† **Національне відродження австро-угорських Українців** (1772—1880 рр.), Вол. Гнатюк — 25
† **Національне виховання.** Б. Клим — 15
† **Начерк історії української літератури,** написав Богдан Лепкий, книжка І. і II., брош. 2.00, опр. — 2.75
† **Начерк соціольоґії,** нап. проф. д-р Тома Ахеліс, пер. Якименко. В додатку: Поняття соціольоґії по Зіммелю — 20
* **Начерк стилістики, поетики і реторики,** д-р Конст. Лучаковського — 40
На чужині, оповідання за ріжні пригоди в чужім краю, Івана Спілки — 15
* **Наша рідна мова, географія України і характер Українця, Поляка і Москаля.** Написав проф. М. Возняк — 10
† **Наші казки,** з образками — 20
† **Не до пари, Панська воля, Максим Грімач, Отець Андрій, Два сини, Данило Гурч,** народні оповідання Марка Вовчка — 20
† **Незабутні.** Літературні нариси Б. Лепкого — 15
* **Незвичайні дива природи.** А. П. Нечаєва — 20
† **Незвичайний злодій,** дитективний роман, нап. М. Старик — 85
* **Незвичайні пригоди Матія Сандорфа,** повість в 2-ох томах, Ю. Верного — 2.80
† **Некультурна,** новеля Ольги Кобилянської — 20
* **Не любо — не слухай, брехать не мішай,** Т. Безшляха — 20
* **Не піддавайся біді,** оповідання з селянського життя, д-р А. Чайковського — 25
* **Не родися красний, але щасний** — 20
* **Не-читальник,** Л. Мартовича — 40
† **Німецька селянська війна,** Фр. Енґельса (переклав з німецького В. Левицький) — 40
† **Німецько-український словар** (кишенковий) — 65
† **Новелі,** Кн. І., Юрія Сірого — 70

О.

† **Образки з громадського і письменницького розвитку Русинів** („Спомини з мого життя"), нап. Олександер Барвінський, в 2-ох частях; перша часть з 10 портретами і 13 картинами — 2.00
† **Огляд бувальщини українського народа,** переповів В. Андрієнко, з 40 образцями і 3 мапками — 20
† **Огляд історії України,** І. Крипякевича, опр. — 50
† **Огляд території України,** після д-ра С. Рудницького написав Петро Франко — 10
† **Огляд національної території України.** Д-р Ст. Рудницький — 35
Огонь на услугах чоловіка (3 ілюстрації). — Становище пяниці. — Янко музика. — Свинячий син. — Дні нашої слави і недолі — 15
* **О дванацяти таблицях,** оповідання після народніх казок — 25
* **Олюнька,** оповід. з життя ходачкової шляхти в 2-ох томах, д-р А. Чайковського — 80
Оповідання з військового життя і інші — 15
* **Оповідання про сорок розбійників** — 20
Оповідання Олекси Стороженка — 15
Оповідання Пантелеймона Куліша — 15
* **Оповідання про заздрих богів,** Мих. Драгоманова — 10
† **Оповідання з Всесвітної Історії,** Ол. Барвінський, в двох частях — 80
* **Опришок** і другі оповідання — 20
† **Орися, Дівоче серце, Січові гості,** оповідання П. Куліша — 20
† **Основи Пластунства (скавтінг).** О. Яремченко — 10
† **Осаул Підкова,** оповідання, В. Будзиновського — 60
† **От собі казочки,** нап. Рудиярд Кіплінґ, пер. В. Ткачкевич, з двома образк., брош. 20, опр. — 30
† **От собі сторійки,** нап. Рудиярд Кіплінґ, переклав Вас. Ткачкевич, з трома образцями, брош. — 35

П.

† **Пан Потоцький,** оповідання — 15
† **Панна де Мопен,** роман Т. Ґотіє, пер. М. Шраґ, два томи — 1.50
† **Панич,** повість з галицького життя, написав А. Чайківський — 1.50
* **Пачкар,** оповідання, Б. Лепкого — 10
Перед осуд народа. „Нечесть" між „чеснотою", нап. д-р Семен Демидчук — 20
† **Перезва,** вірші В. Валентіна — 10
† **Перли міжнароднього красного письменства** (Серія англійських клясиків, ч. 1. Чарльс Дікенс: Свершок на печі, домашня казка, з біографією автора) — 40
† **Пес Баскревілів,** дитективний роман, нап. Конан Дойл — 85
† **Писання Богдана Лепкого,** з портретом автора і з нарисом його літературної діяльности, написаним В. Верниволею. Том І. Вірші, том II. Проза. В полот. оправі — 5.50
* **Північний бігун колискою народів,** Евгена Єланича — 15
† **Під Корсунем,** історична повість А. Кащенка, вид. 3-те — 45
† **Під одну булаву,** історичне оповідання, В. Будзиновського — 60
* **Підручник движимих образів,** як оперувати машинами і їх сполученнями, Юр. Костура — 75
* **Під шум млинських коліс,** оповідання в 2-ох частях, В. Держируки — 20
† **Під колесами історії,** д-р С. Томашівський — 25
* **Пісні щирої любови,** поезії Марка Скритого — 50
† **Повісти Т. Шевченка,** І-ий том: Артист, Музика і ін. II-ий том: Наймичка і ін. — 90
† **Поганий день Василя Івановича,** оповідання Д. Мамина-Сібіряка, пер. Є. Вировий, з малюнками Ю. Магалевського, видання 4-те — 10
† **Поезії** О. Олеся — 50
† **Поезії.** Твори Т. П. Куліша — 50
† **Поза межами болю,** картина з безодні, нап. Осип Турянський — 60
† **Полонений на Кавказі,** нап. гр. Толстой, правдива подія з російського, брош. 20, опр. — 30
† **Попович Ясат, Правда та неправда,** українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 9-ма малюнками Ю. Магалевського — 10
* **Порадник для женщин, що хочуть бути здоровими** — 15
* **Порадник для залюблених,** або **Як писати любовні листи** — 35
Порадник лікарський — 20
Починок, оповідання, Б. Лепкого — 15
* **Порадник лікарський,** написав д-р Силв. Дрималик. Ст. 288 — 2.00
* **Поміж ворогами,** незвичайно інтересна повість І. Левицького — 60
† **Поїзд мерців,** картина жертв і трудів, Юра Шкрумеляк — 15
† **Похід Українських Армій на Київ-Одесу в 1919 році** (короткий военно-історичний огляд). Часть І., II. і III. з 23 кольоровими схемами-шкіцами і документами в додатку, М. Капустинський. Ціна — 70
При битій дорозі, оповідання з часів війни, написав М. Струтинський — 85
* **Пригода Гука,** незвичайно займаюча повість славного американського автора М. Твейна — 75
* **Пригоди наймолодшого брата,** В. Гнатюка — 15
† **Пригоди статечної миші,** нап. Д. Мамин-Сібіряк, видання 3-те, з малюнками художника М. Погрібняка — 10
† **Приказки** Евгена Гребінки, з портретом автора й передмовою Б. Л. — 20
* **Припізнений московський пашпорт,** оповідання, М. Твейна — 10
* **Природна метода лічення** — 15
* **Причта про садівника** та інші оповідання, Мстислава Руса — 40
† **Причепа,** повість Ів. Нечуя-Левицького, опр. — 2.00
† **Причини аграрної революції на Україні і шляхи до розвязання аграрної справи,** інж. М. Байера — 10
† **Про алькоголізм,** нап. М. Чайковський, з 11 ілюстраціями — 10
Про батька козацького Богдана Хмельницького. Написав Мих. Грушевський — 30
* **Провідник,** практичний підручник до науки англійської мови — 1.50
* **Про жіночу неволю в історичнім розвою,** Мик. Ганкевича — 30
Промови, деклямації і желання на весіллях, хрестинах і забавах — 10
* **Про полові справи,** нап. д-р Михайло Кос, четверте змінене видання, з образками — 30
* **Пророцтва арабської цариці Михальди** — 20
† **Про світ Божий,** бесіди по природознавству, Ю. Сірого — 40
Проти алькоголю — 20
Про Христофа Колюмба та відкриття Америки (2 ілюстрації). — Закон не спинить пиянства, тільки виховання. — Ріп Ван Вінкель, Вашингтона Ірвінга. — Дні нашої слави і недолі — 15
† **Про тифи — черевний, плямистий та поворотний** (з малюнками), нап. д-р Ст. Суковаченко — 20
1. **Про Шевченкові твори.** 2. **Оферма,** оповідання з військового життя — 20
† **Псалтир.** Твори Т. IV. П. Куліш — 50
† **Психольоґія,** з 14 образками в тексті, нап. д-р Вільгельм Єрузалем, із шестого німецького видання за дозволом автора переклав Григорій Кичун — 1.00
† **Психольоґія,** начерк науки про людську душу, нап. д-р Ів. Раковський, брош. — 65
* **Птичка-червоногорличка** і інші оповідання, нап. Хрістоф фон Шмід, пер. Волод. Держирука — 10

Р.

* **Рай і поступ,** Мих. Драгоманова — 40
* **Рахункова книжочка,** опр. — 50
† **Революція в Росії** (від 1861 р. до найновіших часів). Ф. Ф-н — 15
† **Рись-мати, брат і сестра в лісі,** українські народні казки (зі збірника І. Рудченка), з 8-ма малюнками Ю. Магалевського — 10
† **Рідне письменство,** д-р В. Сімовича — 10
† **Рідне слово,** збірка новель і оповідань українських авторів — 1.00
† **Рідні гості** (Спогади з побуту Українських Січових Стрільців на Степовій Україні). Софія Тобілевич (Карпенко-Кара). Ціна — 10
Різдвяна ніч (з 10 образками), Миколи Гоголя — 20
* **Робінзон Крузо,** з образками — 1.00
* **Розбійник Кармелюк,** історичний роман в 6-ох томах, Мих. П. Старицького — 2.40
* **Розмова Поляка з Русином,** веселий вірш, в котрім Русин висміває польську пиху — 10
Розмова тверезого пияка Василя з горівкою, нап. М. Гринишин — 5
Росія й Україна. М. Михайленка — 25
† **Рубають ліс,** повість Антона Крушельницького, опр. — 2.00
† **Русалка** й інші казки братів Ґріммів, з ілюстраціями — 20
† **Русалка,** оповідання Ганни Барвінок — 20
† **Русь-Україна а Московщина-Росія,** історична політична розвідка, Льонгина Цегельського — 40
* **Рухомі забави і гри,** І. Боберського — 30

С.

† **Самостійна Україна Р. У. П.** — 15
† **Самоуправа школярів,** нап. Йоганнес Геп, перекл. Вас. Мороз — 60
† **Салямбо,** роман, Ґ. Фльобер, пер. В. Чорний. Три томи — 1.50
† **Сафо,** роман, А. Доде, пер. В. Чорний — 80
Світові байки в оповіданях, Ст. Руданського — 15
Свято весни. — Ворог між нами. — Христос воскрес. — До часу збанок воду носить (2 ілюстр.). — Тополя (1 ілюстр.). — Мати. — На Великдень. — Старинний звичай. — Дні нашої слави і недолі — 20
† **Своє життя,** розмова на біжучі теми, з малюнками, нап. Петро Тихий — 25
* **Серед вічних снігів і ледів,** В. Лункевича (з російського переклав І. Галущинський) — 30
† **Серед куль та гранат.** (Начерки). Евген Воровський. Ціна — 10
1. **Серце не навчити.** — 2. Побратими. — 3. Вістун. Оповідання — 10
† **Сестра, Козачка, Чумак,** народні оповідання Марка Вовчка — 20
* **Сила і краса,** повість В. Винниченка і **Як баба Горбулиха зробила страйк,** оповідання А. Граб-ка — 25
† **Син України,** історична повість у трох частинах, з ілюстраціями та мапою, сюжет, опрацьовання та редакція Вал. Злотопольця, компонували Ігор Федів та Вал. Злотополець, брош. 1.50, опр. — 2.00
Сільська вчителька, оповідання, Д. Чіамполього — 10
* **Січовий підручник до рядових вправ „Впоряд"** — 30
† **Скошений цвіт,** виїмок з галицьких образків, повість Василя Барвінок (Вол. Барвінського), друге видання, із вступом Богдана Лепкого — 75
† **Славні побратими,** історичне оповідання А. Кащенка, видання 5-те — 20
* **Словарик,** пояснення чужих та не дуже зрозумілих слів, В. Доманицького — 30
* **Словар українсько-анґлійський і анґлійсько-український** (кишенковий), А. Роміна — 75
* **Словар чужих слів,** д-р З. Кузеля, опр. — 2.00
† **„Словар української мови",** Б. Грінченка, в 2-х томах, разом 2180 сторін — 6.00
† **„Словар російсько-український"** М. Уманець і С-ка, в 1 томі, 1040 сторін — 3.00
† **Словник чужих слів** д-ра З. Кузелі (кишеньковий) — 65
† **Сон, Сдарка, Чари, Ледащиця,** народні оповідання М. Вовчка — 20
* **Сонник,** уложений після халдейських, египетських і перських мудрців. З нумерами — 40
* **Сонник (великий)** уложений після халдейських, египетських і перських мудрців (без нумерів) — 60
* **Соняшний промінь,** повість, В. Чайченка — 80
* **Сорок тисяч миль під водою,** роман, Ю. Верного — 1.00
* **Сорокаті штани** і інші веселі оповідання — 25
* **Соціялізм а релігія,** Д. Бориска — 15
† **Соціяльна революція,** К. Каутського (перекл. з німецького) — 80
* **Спартак, провідник римських глядіяторів,** історична повість, Ц. Самойлова — 30
* **Співомовки** або **Веселі вірші,** С. Руданського — 50
† **Співомовки** С. Руданського, зі вступом Б. Лепкого і з портретом автора, брош. 50, опр. — 65
† **Співомовки** Степана Руданського, з портретом автора і з передмовою Б. Лепкого — 20
Сплачений довг, оповідання з міщанського життя, Дан. Лепкого — 20
Спочив мій дух і інші оповідання — 15
† **Спомини утікача,** В. Леотович — 30
† **Старий горобець,** оповідання Д. Мамина-Сібіряка, з рос. мови переклав Г. Черняхівський, з малюнками М. Погрібняка, видання 3-те — 10
Страшна пімста, оповідання з козацьких часів (з многими образками), М. Гоголя — 20
† **Струни.** Антольоґія української поезії від найдавніших до нинішних часів. Влаштував Б. Лепкий. 2 томи — 2.75
* **Суд чотирох,** сензаційне оповідання з діяльности „Тайних виконавців смерти", Е. Вейлса — 40
Сумна казка й інші оповідання — 10

Т.

* **Таємниця Америки** або **Огляд американської культури зперед Христофа Колюмба** — 15
* **Тайни цісарської родини,** опис життя австрійських пануючих — 50
† **Таємний підпомагач,** дитективний роман, нап. Е. Габоріо — 85
† **Так мовив Заратустра,** книга для всіх і для нікого, нап. Фрідріх Ніцше, переклав Лесь Гринюк, з портретом автора, в 4-х частях — 1.50
† **Танець тіней,** роман з рідного побуту, нап. Мих. Яцків, опр. — 2.00
† **Тарас Бульба,** повість М. Гоголя, переклав Ст. Віль, з ілюстраціями — 50
* **Тарас Бульба,** повість з ілюстраціями, Мик. Гоголя — 40
Тарас Шевченко, в столітні роковини — 20
† **Твори Володимира Винниченка:**
Том І. Краса і Сила та інші оповідання — 1.00
„ II. Голота та інші оповідання — 1.00
„ III. Боротьба й інші оповідання — 1.00
„ IV. Кузь та Гриць і інші оповідання — 1.00
„ V. Історія Якимового будинку й ін. оповідання — 1.00
„ VI. Рівновага, роман з життя еміґрантів — 1.00
„ VII. По-Свій, роман — 1.00
„ VIII. Божки, роман (продовж. повісти „По-Свій") — 1.00
„ IX. Босяк і інші оповід. — 1.00
„ X. Чесність з собою, роман — 1.00
„ XI. Хочу, роман — 1.00
Всі одинацять томів — 10.00

ВКАЗІВКИ ДЛЯ ЗАМОВЛЯЮЧИХ.

Кождий замовляючий книжки повинен виписати **виразно і читко** всі титули потрібних йому книжок і обчислити загальну належитість за них. Гроші належить посилати через почтовий або експресовий переказ (моні ордер), виписаний на імя, подане у понижчій адресі. Дотичний грошевий переказ треба залучити в листі, оставляючи собі відтинок яко посвідку. Хто посилає паперові гроші, повинен такий лист зарекомендувати (зареджіструвати). Хто посилає почтові марки, нехай обвине їх добре в папір, аби у вохкі дні вони не злiпилися в дорозі.

З **Канади** треба висилати гроші лише на Canadian Money Order. Канадійських почтових марок не приймаємо.

Адреса замовляючого мусить бути виписана якнайдокладніше. Мешкаючі по малих місцевостях повинні при замовлюванню книжок заслати 10 центів на реджістрування посилки, бо трапляється часто, що хтось непокликаний забере з почти чужу посилку і її властителеви не доручить. **За недоручені посилки, коли замовляючий не прислав 10 центів на реджістер, книгарня не відповідає.**

Замовлені річи висилаємо відворотною почтою і посилку оплачуємо самі. Гроші належить посилати рівночасно з замовленням.

Всі письма треба адресувати так:

"SVOBODA", 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписана члениця від. 210 У. Н. Союза в Вестчестер, Н. Й., складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $35. Також дякую місцевим урядникам товариства Згода за їх труд.

Анна Печековська.

—о—

Складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза, що уділив мені запомогу в сумі $25 на 18. конвенції в Дітройт. Таксамо дякую комітетови просьб і скарг, котрий не відкинув просьби для мене і для моїх дітей, бо та запомога стала мені у великій помочі. Дай Боже, щоби наш батько Союз до 19. конвенції зріс вдвоє.

Анна Яремчук,
відділ 173,
Вілмінґтон, Делл.

ТАРЗАН У СЕРЦІ ЗЕМЛІ.

(64)

Rex Maxon

Іванна сіла біля Тарзана й почала до нього тихцем говорити: „Вони тебе вбють. Я знаю цих людей. Карб досягне свого. Ти є приятель Джесона і я також. Ми можемо втекти разом. Я знаю кожду стежку, що приведе тебе до нашого племени в Зорам. Там тебе привитають радісно, бо ти казав, що був приятелем мого брата, Тора. Отже думай над тим, як нам урятуватися звідси!" Тут вона почула гнівний голос Евана: „А чому вони разом! Як ти їх пильнуєш?!"

Це говорив ватажок до своєї жінки Маралі. Не чекаючи її відповіди, він далі наказував: „Забери дівчину в темну печеру й хай вона там буде поки ми на раді вирішимо, кого їй дати за мужа!" Після того зявилися Мараль та Еван. Дівчині треба було коритися своїй долі. Вона востаннє глянула на Тарзана очима, в яких було прохання й надія на ратунок. Тарзан відповів їй надійним поглядом і без слів, лише губами, сказав: „Чекай!"

Після того, як Червона Рожа Зораму зникла в печері, Еван звернувся до Тарзана й наказав йому йти за ним до другої печери. Переходячи через площу, Тарзан бачив, що кілька вояків сторожили стежку, що вела звідси геть у долину, яка розпростиралася в далечині. Він міг легко справитися з ними й кинутися тікати. Поки всі отямилисяб, то він встиг би забігти далеко в долину, а там уже видно було, чи він зміг би втекти від переслідування цих дикунів.

Тарзан спинився на хвилину перед темною печерою, до якої його вели. Він знав, що тепер поставлять біля печери кількох вояків зі списами, а коли вирішать йому смерть, то тоді охорона біля нього буде така, що годі буде тікати. Отже тепер час до втечі самому. Але дівчина просила в Тарзана ратунку й він не може її лишити саму. Він повинен знайти спосіб вратувати себе і її, а для надумання треба часу. Отже Тарзан увійшов у темну печеру й почав чекати.